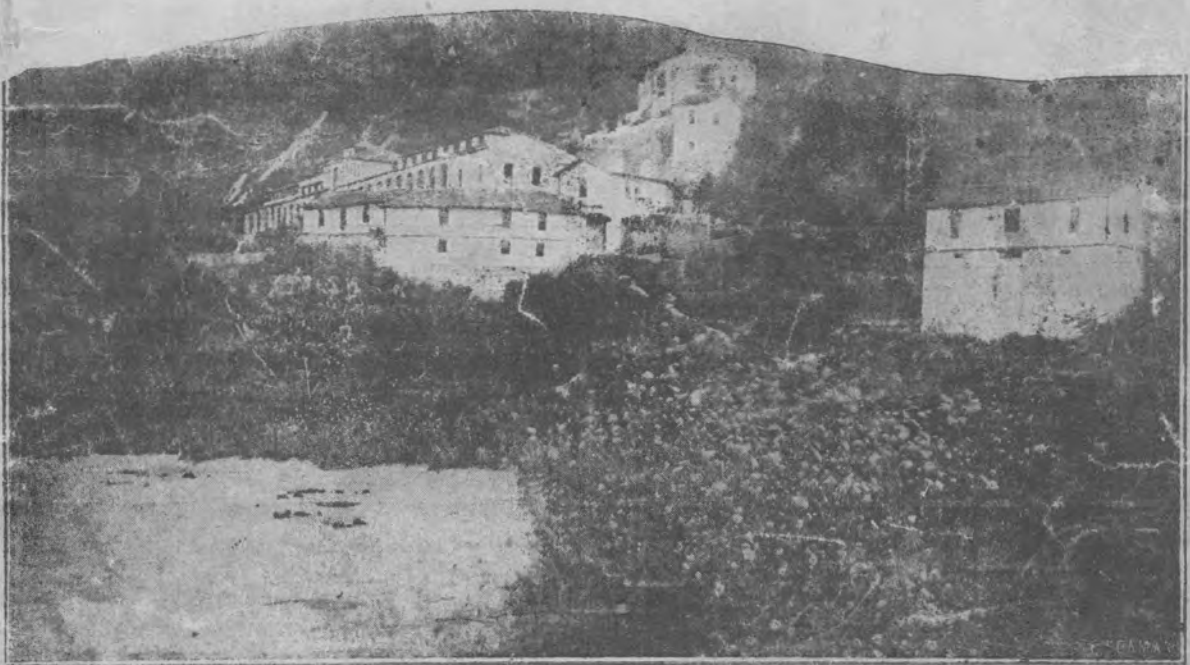

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΙΜΗ ΔΡ. 2,50

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

ΤΟ ΜΕΓΑ ΝΗΜΑΤΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΟ «ΒΕΡΜΙΟΝ», ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΕΝ ΒΕΡΡΟΙΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 7

(ΣΤΟΑ ΠΑΠΠΟΥ)

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ: Θ. ΚΑΛΟΓΕΡΙΚΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

Ἐκκλησία μία τῆς Ἁγίας Τριάδος. Τρία ἐξωκλήσια.

Ἱερεῖς 2, ὁ Παπα-Ἰωάννης Δάμτσος καὶ ὁ Παπα-Ἀθανάσιος Μελιόπουλος.

Ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ ἢ αὐτὴ μετὰ τὴν σχολικὴν.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Εἰς ὑδρομύλους, ἰδιοκτησία τῆς Κοινότητος.

Τὸ κλίμα ὑγιέστατον.

Τὸ χωριὸν εἶνε ἀνεξάρτητον, δηλαδὴ κεφαλοχώρι. Ὅ καθεὶς ἔχει τὴν ἰδιοκτησίαν του.

Τὸ ἑσπέρας ἐπεστρέψαμεν εἰς Μπόστανην, διενυκτερεύσαμεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ προέδρου

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΖΩΗ

Μακεδονοπούλες μετὰ τὰ γιορτινά τους....

τῆς Κοινότητος Μπόστανης κ. Κουτσαντᾶ, καὶ τὴν ἐπομένην, λίαν πρωΐ, ἐπεστρέψαμεν μέσῳ Βοσσόβηζ εἰς τὴν Κόκκοβαν. Ἐκεῖ, ἀφοῦ ἀνεπαύθημεν ἐπὶ τινὰς ὥρας καὶ ἐγευματίσαμεν, ἀνεχωρήσαμεν ἔπειτα διὰ τὴν Σπουρλίταν.

Μετὰ κοπιῶδες ταξείδιον δύο περίπου ὡρῶν διὰ μέσον ὄροσειρῶν δασωδῶν, ἐκ δρυῶν καὶ κέδρων, δι' ἀτραπῶν ἀνηφορικῶν δυσβάτων, φθάνομεν εἰς τὴν Σπουρλίταν, χωριὸν ἔχον 45 περίπου οἰκίας λιθοκτίστους, κεμιμένας σποραδικῶς.

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ Σπουρλίτα ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος κατὰ τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔθρασεν ἐθνοφυλῶς καὶ ἠγωνίσθη ὁ Νικόλαος Τσιμπίνος, ὅστις ἐφρονεῖσθαι βραδύτερον εἰς τὴν μάχην τοῦ Κιλκίς κατὰ τὸν Ἑλληνοβουλγαρικὸν πόλεμον τοῦ 1913.

Κατὰ τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα ἠγωνίσθη καὶ ἐφρονεῖσθαι καὶ ὁ Γεώργιος Μελιόπουλος.

ΑΡΧΑΙ

Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἀθανάσιος Τσουγκαρῆς. Ἀντιπρόεδρος, Ἀθανάσιος Τσαπρᾶνης. Κοινωνικοὶ σύμβουλοι Κωνστ. Πασχόπουλος, Κωνστ. Μελιόπουλος καὶ Ἰωάν. Ἀδαμίουπουλος.

Ἡ Σπουρλίτα ἀπέχει τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ Βερροίας ἕξ ὥρας καὶ 1)4 καὶ κεῖται πρὸς Νότον αὐτοῦ.

Πρὸς Β. Συκιὰ ἀπέχουσα 2 ὥρας.

Πρὸς Ν.Α. Ράδανη ἀπέχουσα 2 1)2 ὥρας.

Πρὸς Ν. Δράνιστα, ἀπέχουσα 5 ὥρας.

Πρὸς Ν. Δ. Μπόστανη ἀπέχουσα 4 ὥρας.

Πρὸς Δ. Κόκκοβα ἀπέχουσα 2 ὥρας.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Ἡ Σπουρλίτα ἔχει περὶ τοὺς 310 κατοίκους μόνιμους καὶ τινὰς σκηνίτας βλάχους παρεπιδημοῦντας κατὰ τὸ θέρος.

Οἱ κάτοικοι ὅλοι εἶνε χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι ὁμολοῦντες τὴν ἐλληνικὴν.

ΓΕΩΡΓΙΑ

Ἡ γεωργία εἶνε πολὺ περιορισμένη λόγῳ τῆς παντελοῦς σχεδὸν ἐλλείψεως καλλιεργησίμων γαιῶν. Οἱ κάτοικοι πολὺ ὀλίγα χωράφια καλλιεργοῦν, καὶ ταῦτα πολὺ μακρὰν τοῦ χωριοῦ, ἀπέχοντα τρεῖς ὥρας εἰς τὴν θέσιν «Καλύβια τῆς Σπουρλίτας».

Ἡ παραγωγή περιορίζεται ἀποκλειστικῶς εἰς δημοτικῶς καρπούς.

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Κτηνοτροφία ἀρχετὴ εἰς πρόβατα, αἴγας, βοῦς καὶ χοίρους.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Ἐν δημοτικῶν σχολεῖον κοινὸν μονοτάξιον μικτόν.
Διδάσκαλος Ἀστέριος Τσιμόπουλος.
Μαθηταὶ 32 ἀμοιτέρων τῶν φύλων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ

Ἐκκλησία 2, ἡ μία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ ἡ ἄλλη τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς.

Ἱερεῖς 2, ὁ Παπ' Ἀντόνιος Περιστερόπουλος καὶ ὁ Παπα-Χρήστος Φωτίου.

ΕΜΠΟΡΙΟΝ

Ἐνα παντοπωλεῖον ἀνήκον εἰς τὸν Κωνστ. Τσιμόπουλον.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Εἰς ὑδρομύλος, ἰδιοκτησία τῆς Κοινότητος.
Τὸ χωρίον εἶνε τσιφλίκιον ἰδιοκτησία ὀθωμανῶν βέηδων.

Τὸ κλίμα εἶνε ὑγιέστατον.

Εἰς ἀπόστασιν δύο ὥρων βορειοδυτικῶς τοῦ χωρίου κεῖται τὸ ἐρειπωμένον μονύδριον τῶν Ἁγίων Πάντων, εἰς ὕψος 470 μέτρων.

Ἐκ τοῦ ἄλλοτε ἀκμάζοντος τούτου μονύδριου

μόλις σώζεται ἡ ἐκκλησία του παλαιὰ Βυζαντινῆ, περίφημος διὰ τὰς τοιχογραφίας της.

Τελειώσαντες τὰς παρατηρήσεις μας εἰς Σπουρλίταν, ἀναχωροῦμεν διὰ τὴν Συκιάν, εἰς τὴν ὁποίαν φθάνομεν μετὰ ταξείδιον δύο περὶ του ὥρων.

Ἡ Συκιὰ εἶνε μετόχιον τῆς ἱερᾶς Μονῆς Μακρορράχης καὶ ἀπέχει αὐτῆς 3 1/2 σχεδὸν ὥρας βορειοδυτικῶς.

Ἡ Συκιὰ ἀπέχει τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ Βεροίας, κειμένου βορειοδυτικῶς 5 ὥρας.

Πρὸς Β.Δ. Πάλατιτσα, ἀπέχοντα 1 1/2 ὥραν.

Πρὸς Ν.Δ. Σπουρλίτα ἀπέχουσα 2 ὥρας περίπου.

Πρὸς Δ. ἡ μὴ τῶν Ἁγίων Πάντων.

Πάρεδρος Ἐμμανουὴλ Ἀθανασίου.
Κάτοικοι 110, χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι, οὐκ εὐντες τὴν ἑλληνικὴν.

Κλίμα.

Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

Ἱερεὺς ὁ Παπα-Αναστάσιος Νικολάου.

Ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ Κωνστ. Σερεμπίνος καὶ Νέστορ Ἀστέριου.

ΕΘΝΙΚΑΙ ΣΕΛΛΙΔΕΣ**ΤΟ ΤΟΥΡΚΙΚΟΝ ΑΡΧΕΙΟΝ ΒΕΡΡΟΙΑΣ**

Εἰς τὸ 1ον τεῦχος τοῦ «Ἐθνικοῦ Ὁδηγοῦ Μεγάλης Ἑλλάδος» εἶχομεν ἀναγγεῖλαι ἡμεῖς πρῶτον τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀρχαίου Ὀθωμανικοῦ Ἀρχείου τοῦ εὐρεθέντος ἐν Βεροίᾳ καὶ ἀριθμοῦντος ἡλικίαν οὐχὶ 300 ἐτῶν ὡς ἀνεγράφαμεν, ἀλλὰ 350 ἐτῶν ὡς κάλλιον ἐξηκριβώσαμεν.

Τὸ Ἀρχεῖον τοῦτο ἀνίσταται κυρίως ἀπὸ 250 ὡς ἔγγιστα τόμους, ὧν ἕκαστος περιλαμβάνει 100—400 σελίδας.

Εἰς τὰς σελίδας ταύτας περιλαμβάνονται χρονολογικῶς ὅλα τὰ γεγονότα τὰ διαδραματισθέντα ἀπὸ 350 ἐτῶν καὶ ἐντεῦθεν πολεμικά, στρατιωτικά, διπλωματικά καὶ ἐν γένει ἀφορῶντα τὴν ζωὴν τοῦ ὑποδαύλου Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ σημασία τοῦ Ἀρχείου τούτου ἐνέχει ὑψίστην οπουδαιότητα, ἰδίᾳ ἀπὸ διπλωματικῆς ἀπόψεως, καθότι εἰς τὰς σελίδας του οἱ ἴδιοι Τούρκοι ἐπισήμως ὁμολογοῦν τὰς φρικαλεότητας, τὰς θηριωδίας καὶ τοὺς θαναδαισμούς, τοὺς ὁποίους διέπραξαν διὰ μέσου τῶν αἰῶνων, ὡς κατακτηταὶ χριστιανικῶν ἐθνῶν καὶ πρὸ πάντων κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821—1827.

Ἐντεῦθεν καθίσταται ἐπανάγκη νὰ ἐξηγήσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας τίνι τρόπῳ διεσώθη τὸ ἀρ-

χεῖον τοῦτο ἐν Βεροίᾳ καίτοι αὐτὴ ἦτο ἀπὸ τὰς δευτερευούσας πόλεις τῆς Ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας.

Ἡ Ἐθνοπαικὴ Τουρκία μέχρι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως διηγεῖτο εἰς ἱεροδικαστικὰς περιφερείας, τουρκιστὶ κατλίγια, ἐν τῇ πρωτεύουσῃ δὲ ἐκάστης τῶν περιφερειῶν τούτων ἤδρευε καὶ ὁ ἱεροδικαστὴς (καντῆς).

Ὁ Καντῆς συνεζέεντρον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του ὅλας τὰς πολιτικὰς, στρατιωτικὰς καὶ θρησκευτικὰς ἀρχὰς τῆς περιφερείας του.

Τοιαῦτα ἔδρα ἱεροδικαστῶν ἦσαν ἡ Ἀδριανούπολις, τὸ Μοναστήριον, τὰ Σκόπια, ἡ Βέροια, ἡ Λάρισα, τὰ Ἰωάννινα καὶ ἄλλαι.

Ἦσαν ἔγγραφον ἐπίσημον τοῦ Σουλτάνου, αἱ ἐγκύκλιοι τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, νόμοι, διατάγματα κ.λ.π. διεβιδάζοντο εἰς τοὺς ἱεροδικαστὰς ἐν πρωτοτύπῳ, οἵτινες ἀφοῦ τὰ ἀνέγραψον εἰς τὸ ἐν λόγῳ ἀρχεῖον τῆς ἔδρας τῶν ἀπέγραψον καὶ ἦσαν ὑπόλογοι διὰ τὴν πιστὴν ἐκτέλεσιν. Ἦτο οὕτως εἰπεῖν εἶδος Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ἦλθον τούτου εἰς τὸ ἀρχεῖον αὐτὸ κατεχωροῦντο καὶ οἱ προϋπολογισμοὶ τῆς ἱεροδικαστικῆς περιφερείας διάφοροι τίτλοι ἰδιοκτησιῶν, ἀδεια γάμων, βαπτίσεων καὶ ταφῆς, ὡς καὶ δικογραφία.